
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Martín Torres, Maria; Alegre i Nadal, Pau, tut. Cartografia dels usos del sòl del barri del Poblenou, Sabadell. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 2019-2020. (824 Grau en Geografia i Ordenació del Territori)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/226811>

under the terms of the license

Grau: Geografia i Ordenació del Territori

Curs acadèmic: 2019-2020

L'estudiant Maria Martín Torres

amb NIF ..77127414 - L.

Lliura el seu TFG amb:

Títol Cartografia dels usos del sol del barri del Poblenou, Sabadell

TUTOR Pau Alegre Nadal

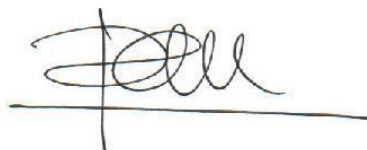
Declaro que el Treball de Fi de Grau que presento és fruit de la meua feina personal, que no copio ni faig servir idees, formulacions, cites integrals o il·lustracions diverses, extretes de cap obra, article, memòria, etc. (en versió impresa o electrònica), sense esmentar-ne de forma clara i estricta l'origen, tant en el cos del treball com a la bibliografia.

Sóc plenament conscient que el fet de no respectar aquests termes implica sancions universitàries i/o d'un altre ordre legal.

Signatura de l'Estudiant

Vist-i-plau Tutor

Bellaterra, 5 de juny de 2020

Treball Final de Grau en Geografia i Ordenació del Territori

Cartografia dels usos del sol del barri del Poblenou, Sabadell

Maria Martín Torres

Tutor del treball: Pau Alegre

Curs 2019-20

Resum

El Poblenou, un barri del municipi de Sabadell situat al límit est entre aquest municipi i Polinyà, és l'espai d'estudi del present projecte. És un barri històricament recent, amb un entorn predominantment agrícola, i forma un petit nucli urbà que ha experimentat un lleuger creixement demogràfic, però que està sofrint l'envel·liment de la seva població. Es presenta el context físic, demogràfic, econòmic, social i històric de l'àmbit, per passar després a analitzar on i en quina quantitat es situen els diferents usos del sòl. El mapa resultant i l'anàlisi dels diferents usos que descriuen el territori, permeten fer una anàlisi comparativa entre els usos del sòl i els usos normatius. A partir d'aquest estudi, l'objectiu final és arribar a fer un estudi detallat de l'àmbit del Poblenou, conjuntament amb el seu mapa d'usos del sòl.

Resumen

El Poblenou, un barrio del municipio de Sabadell situado al límite este entre este municipio y Polinyà, es el espacio de estudio del presente proyecto. Es un barrio históricamente reciente, con un entorno predominantemente agrícola, y forma un pequeño casco urbano que ha experimentado un ligero crecimiento demográfico, pero que está sufriendo el envejecimiento de su población. Se presenta el contexto físico, demográfico, económico, social e histórico del ámbito, para pasar después a analizar donde y en qué cantidad se sitúan los diferentes usos del suelo. El mapa resultante y el análisis de los diferentes usos que describen el territorio, permiten hacer un análisis comparativo entre los usos del suelo y los usos normativos. A partir de este estudio, el objetivo final es llegar a hacer un estudio detallado del ámbito del Poblenou, conjuntamente con su mapa de usos del suelo.

Abstract

Poblenou, a neighborhood in the municipality of Sabadell located on the eastern boundary between this municipality and Polinyà, is the study space for this project. It is a historically recent neighborhood, with a predominantly agricultural environment, and forms a small urban area that has experienced a slight demographic growth, but which is suffering the aging of its population. The physical, demographic, economic, social and historical context of the area is presented, to then go on to analyze where and in what quantity the different land uses are located. The resulting map and the analysis of the different uses that describe the territory allow a comparative analysis to be made between land uses and normative uses. Based on this study, the final objective is to carry out a detailed study of the Poblenou area, together with its land use map.

Índex

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i contextualització	4
1.2. Objectius del treball	4
1.3. Metodologia	5
2. Trets ambientals de l'àmbit d'estudi	7
2.1. Situació geogràfica	7
2.2. Clima	8
2.3. Geologia	9
2.4. Orografia	10
2.5. Hidrografia	11
3. Evolució històrica del barri del Poblenou	11
3.1. Anàlisi demogràfica	11
3.2. Anàlisi social i urbana	15
3.3. Anàlisi històrica	18
4. Usos del sòl de l'àmbit del Poblenou	19
4.1. L'ocupació del territori a llarg termini	19
4.2. Anàlisi i classificació dels diferents usos del sol del barri	20
4.3. El mapa d'usos del sòl : resultat	27
5. Usos del sòl i usos normatius : una visió comparativa	29
6. Conclusions	31
7. Bibliografia; índex de figures i taules	32
8. Annex : Mapa d'usos del sòl del Poblenou, Sabadell, 2020	34

1. Introducció

1.1. Antecedents i contextualització

El barri del Poblenou de Sabadell està situat al nord-est de la ciutat, a 5 km del centre. S'estén a banda i banda de la carretera de Polinyà, una mica més enllà del santuari de la Salut de Sabadell.

La ciutat de Sabadell va sorgir fa uns 1.000 anys. A l'actualitat és la cinquena ciutat més poblada de Catalunya, i comparteix el títol de capital de comarca del Vallès Occidental amb la ciutat veïna de Terrassa. Els seus orígens, però, encara són més reculats. Va començar a desenvolupar-se a la zona de l'actual barri de La Salut, ben a prop del Poblenou, i en aquells moments la ciutat era coneguda com a Arraona, i es trobava en territori dels Laietans, cosa que ens fa pensar que els seus habitatges eren de planta rectangular i fets de pedra. Anys més tard va passar a mans dels romans i la vil·la va progressar, dedicant el negoci principal a la producció de vi.

Quan va arribar l'edat mitjana el nucli es va començar a desenvolupar al marge dret del Riu Ripoll, i es van construir els primers edificis importants al voltant de l'església de Sant Fèlix, centre de l'actual ciutat. El mercat se situava a tan sols uns metres de l'església, mercat de gran importància a la zona i arrel de la seva funció com a centre de reunió de negocis es va començar a construir el nucli urbà amb l'aparició dels primers carrerons.

El barri del Poblenou, en canvi, és molt recent. Una gran part dels seus habitatges van ser construïts pels mateixos residents al començament dels anys cinquanta del segle passat. Els terrenys eren d'un sol propietari, que els va anar venent les parcel·les a terminis. Segons el pla general d'urbanisme vigent no s'hi podia edificar, prohibició que encara es manté, cosa que impedeix el creixement del barri. Quasi tot el terreny té un fort pendent, els carrers no són asfaltats i hi manca, a més, la majoria dels serveis urbanístics. En el present treball, pretenem endinsar-nos en la seva problemàtica.

1.2. Objectius del treball

Per a realitzar aquest treball m'he proposat diferents objectius. Són objectius que he vist necessaris d'analitzar per així aprofundir i saber més del tema d'estudi. Alguns m'han cridat l'atenció mentre m'informava sobre el barri i d'altres són objectius bàsics per continuar i realitzar amb profunditat un bon estudi del barri. Aquests són els objectius proposats, exposats per ordre de realització:

- *Conèixer la història del barri:* Començar per la base, saber d'on ve el barri i els seus habitants ajudarà a situar-me i a poder entendre amb més eficàcia on ha estat el barri i en quin punt es troba.
- *Conèixer les organitzacions veïnals que hi ha al barri:* Les organitzacions veïnals, com les associacions de veïns o les associacions de comerciants em poden donar un punt de vista més ampli del barri i de la seva vida quotidiana. També busco apropar-me als veïns i poder saber com es vivia, com es viu i com els hi agradaria viure en el barri.
- *Realitzar un eix cronològic de les polítiques que han fet evolucionar el barri.*
- *Localitzar i conèixer tots els equipaments públics i privats que disposa el barri:* Un equipament, és qualsevol àmbit espacial o territorial, com pot ser un terreny, un solar, un edifici o part d'un edifici, que estigui vinculat al conjunt d'activitats humanes d'interès públic, social o comunitària necessària per al correcte funcionament d'un barri. Seria interessant poder aprofundir-hi i així situar-ho sobre el mapa i observa si hi ha un dèficit d'equipaments.
- *Analitzar les principals vies de comunicació i de transport públic:* El barri està distanciat del nucli urbà de Sabadell i són diverses les línies de bus que els comunica a través d'una única via d'entrada. Saber com és la mobilitat dels residents i quin és el grau d'utilització del transport públic ajudarà a reconstruir uns desplaçaments habituals dels habitants.
- *Analitzar i classificar els diferents usos del sol del barri:* Analitzar en profunditat quins són els usos del sol i realitzar una reclassificació per tal de poder-ho plasmar sobre un mapa.
- *Analitzar els antecedents cartogràfics del barri:* Investigar sobre els mapes i fotografia aèria històrica per poder veure el canvi urbanístic del barri i com ha anat evolucionant morfològicament al llarg del temps.
- *Realitzar una interpretació cartogràfica dels usos del sol del barri:* Aquest seria l'objectiu principal del treball. Tots els objectius anteriors desembocaran en una bona representació cartogràfica dels usos del sol del barri.

1.3. Metodologia

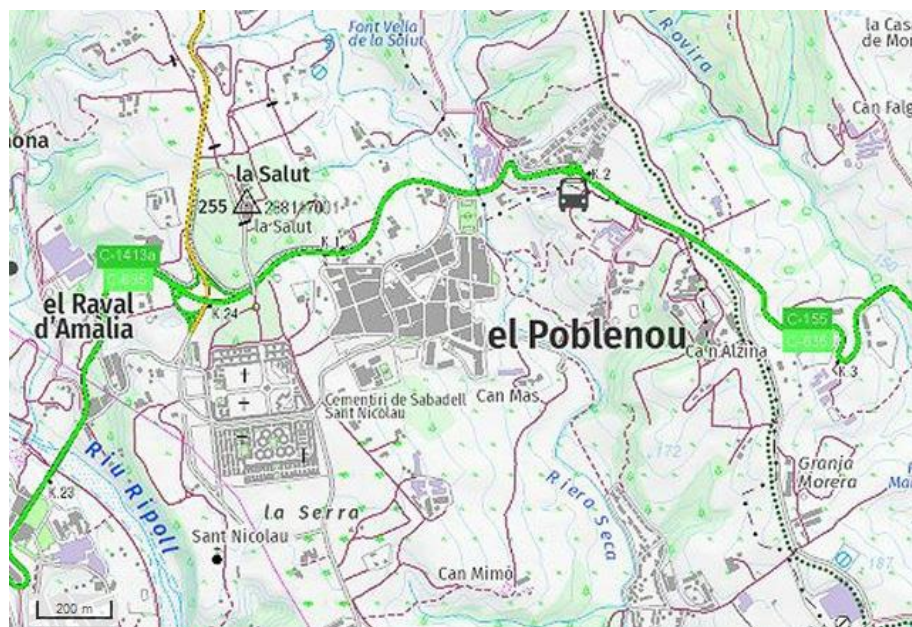
Per a la realització d'aquest projecte són necessàries diferents metodologies que, de forma complementària, permeten fer un anàlisi complet dels usos i cobertes del sòl en el lloc i període d'estudi.

La metodologia emprada es basarà en:

- Una profunda revisió bibliogràfica dels diferents tipus de documents, llibres o escrits.

- La investigació documental.
- Les entrevistes, prèviament planificades, amb certes persones que hagin tingut una relació directa amb el barri. L'excalcalde de Sabadell i geògraf Matías Serracant serà una de les entrevistes d'on podré treure més informació sobre l'àmbit d'estudi per poder arribar a alguns dels objectius planejats amb la realització d'aquest treball. També entrevistaré a diverses persones que van treballar en antigues legislatures a l'ajuntament de Sabadell, com exregidors i diferents exalcaldes, per poder establir un eix cronològic del barri.
- Les observacions, fruit del treball de camp i de visitar el barri al llarg de la durada del treball, em faran poder apropar més al barri i viure de primera mà el dia a dia del barri. Veure "in situ" com es distribueix el barri em facilitarà a l'hora de realitzar la representació cartogràfica.
- Una anàlisi de les dades que pugui arribar a obtenir mitjançant les entrevistes, la revisió bibliogràfica o la mateixa observació del barri. Aquestes dades seran interpretades per poder treure conclusions.
- Anàlisi dels usos del sòl de l'àmbit que s'assenyala al mapa següent:

Figura 1. L'àmbit d'estudi.

Font: Vissir3 ICGC i elaboració pròpia

L'anàlisi cartogràfica es farà mitjançant la fotointerpretació i digitalització de la base topogràfica de l'àrea d'estudi. El material de base topogràfica 1/5000, de l'Institut Cartogràfic i

Geològic de Catalunya (ICGC), consultades a través del servei WMS de l'ICGC que permet visualitzar-les amb el programa de digitalització a través d'una connexió a Internet. Com a informació addicional s'utilitza l'ortofotografia de l'ICGC a escala 1:5000, ho he utilitzat d'ajuda en casos de dubtes.

2. Àmbit d'estudi

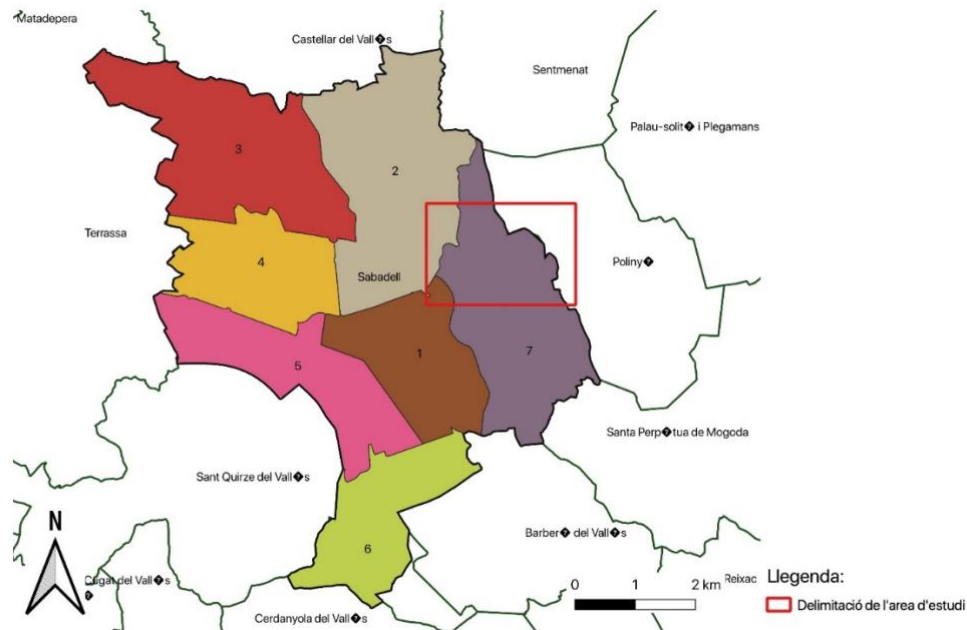
2.1. Situació geogràfica

El municipi de Sabadell és un dels 23 municipis dels que es compon el Vallès Occidental, comarca al centre de la província de Barcelona. Sabadell es troba a la part central de la comarca, entre la serralada litoral i la depressió prelitoral, just al mig de la zona central vallesana és ocupada per la vall que dona nom a la comarca.

El terme municipal de Sabadell es troba envoltat pels municipis (Començant pel nord i en la direcció de les agulles del rellotge) de Castellar del Vallès, Sentmenat, Polinyà, Santa Perpètua de Mogoda, Barberà del Vallès, Badia del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Sant Quirze del Vallès i Terrassa. La ciutat està dividida en set districtes, dinou sectors i trenta-dos barris, després de la divisió administrativa aprovada el 2018, a més de 6 nuclis de població al rodal i 2 zones industrials. El barri del Poblenou se situa en el districte número 7, al sector de la Serra. Val a dir que el centre urbà del terme municipal de Polinyà es troba a cinc quilòmetres, distància semblant a la que el separa de Sabadell, però amb una oferta de serveis molt menor.

El terme municipal de Sabadell ocupa 37,79 km² amb 213.644 habitants i té una densitat de població de 5.337,57 hab./km², que representa gairebé el 23% de la població total de la comarca. Actualment al Districte 7, on es troba el barri del Poblenou hi viuen 8.975 habitants en un superfície de 6,47 km², té una densitat de població de 1.345,90 hab./km², que representa el 24,50% de la població total del municipi.

Figura 2 : Divisió en districtes de Sabadell.

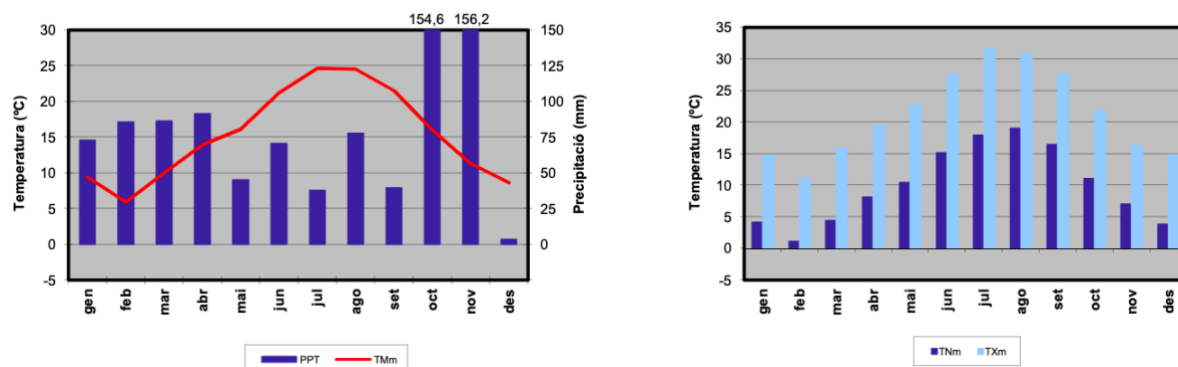
Font: elaboració pròpia.

2.2. Clima

El clima del Vallès Occidental és Mediterrani. Dins la situació de Catalunya, forma part del subgrup de clima mediterrani Prelitoral Central. Els estius són força calorosos (mitjanes del juliol i l'agost de 28 °C aprox.) i els hiverns frescos (gener, entre 3 i 5 °C). La situació de Sabadell en la Depressió Prelitoral provoca que se succeeixin forces dies de boira a l'hivern. Durant l'hivern acostuma a haver-hi 30 dies amb temperatures per sota de 0 °C, així com 60 dies amb temperatures superiors a 30 °C.

La precipitació mitjana és d'uns 611 mm l'any, sent l'estació més plujosa la tardor i sent els mesos de setembre i octubre els mesos més plujosos. El mar escalfat per les temperatures de l'estiu combinades amb els vents de llevant provoquen pluges intenses des del final de setembre fins al principi de novembre. Aquest és un tret característic de tota la zona est de la península Ibèrica. Durant l'any hi ha, aproximadament, 77 dies de pluja, així com 5 dies de neu. La pedra fa acte de presència una mitja de 5 dies a l'any, així com les tempestes amb trons uns 40 dies. Durant l'any hi ha 200 dies de sol, 20 dies tapats i 135 dies mig tapats. La humitat mitjana a l'aire és del 67% (la màxima es produeix durant el desembre amb un 72% de mitja i la mínima el mes de juliol amb un 64%).

Figura 3. Climograma de Sabadell i gràfic de temperatures màximes (TXm) i mínimes (TNm) mitjanes per cada mes del 2018 (PPT: precipitació total).

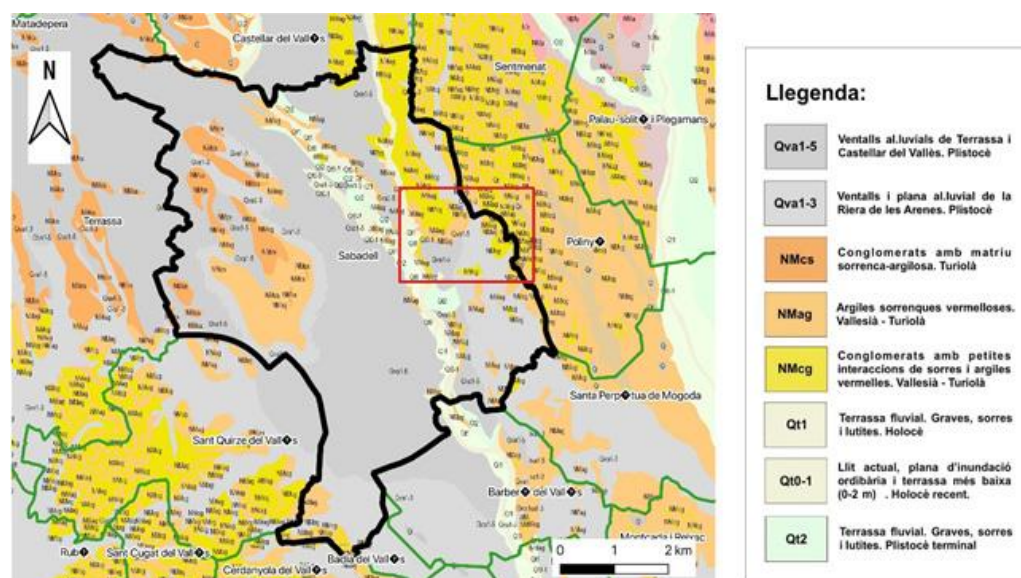

Font: Dades de Xarxa d'Estacions Meteorològiques Automàtiques (XEMA), obtingudes a través de <https://static-m.meteo.cat/wordpressweb/wp-content/uploads/2019/04/04104719/EMAResums2018.pdf>

2.3. Geologia

Com es pot veure a la Figura 4, dins el municipi de Sabadell s'hi diferencien 4 parts principals. Al nord-est hi trobem conglomerats amb matriu sorrenca-argilosa, al nord-oest s'hi troba el Riu Ripoll on predominen les terrasses fluvials compostes de graves, sorres i lutites. A tota la part central del municipi, de Nord a Sud hi predominen els ventalls al·luvials procedents de Terrassa, Castellar del Vallès i de la Riera de les Arenes. I a l'est de la ciutat hi predominen les argiles sorrenques vermelloses. Tot el municipi està format per roques sedimentàries de l'època del Plistocè, amb l'excepció del tram de riu i la zona Est que són materials del Turolià i el Holocè.

Figura 4. Mapa geològic del rodal de Sabadell.

Font: elaboració pròpia a partir del mapa geològic de l'ICGC.

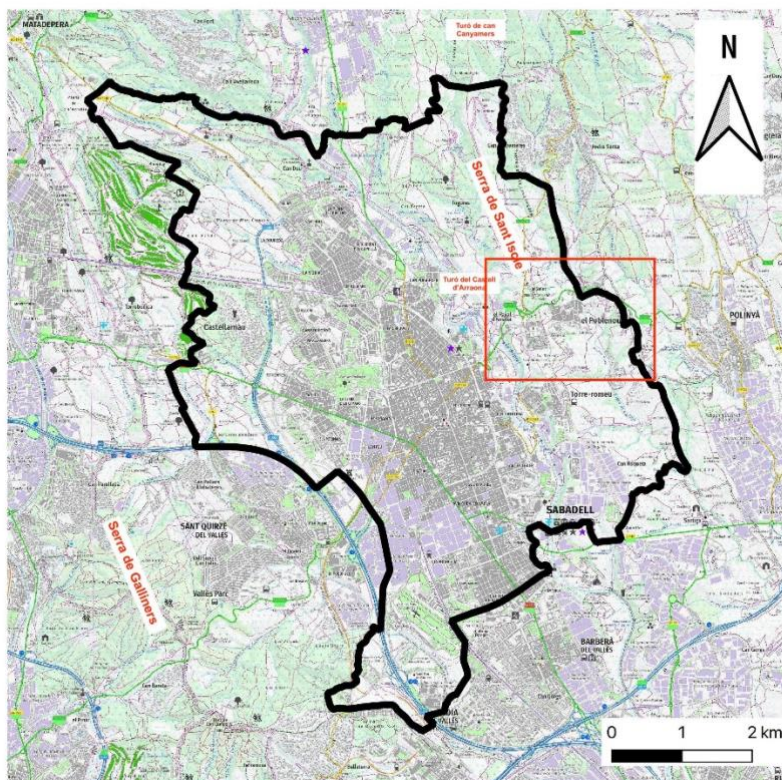
2.4. Orografia

A la comarca es poden diferenciar tres parts ben evidents, de nord a sud: el sector muntanyós de la Serralada Prelitoral, que conforma el terç nord de la comarca; el sector de plana ondulada a la part central de la comarca, que ocupa aproximadament la meitat de la superfície comarcal; i novament un sector muntanyós relativament poc extens corresponent a una part de la Serralada Litoral.

La part central de la comarca, on es troba Sabadell, forma part de la Depressió Prelitoral i és, en definitiva, una depressió vorejada per falles que la separen de les muntanyes circumdants. Aquest sector conforma una plana ondulada, de materials tous i argilosos, solcada per diferents corrents d'aigua que baixen de les muntanyes que l'envolten. L'espai comprès entre les diferents valls fluvials és el que formen les carenes allargades (serra de Galliners, serra de Sant Iscle...), amb vessants suaus i arrodonides.

Al nord, just a les afores del municipi hi trobem el Turó de Can Canyameres és una muntanya de 320 metres. I dintre de Sabadell es troba el Turó del Castell d'Arraona, una muntanya de 212 metres, on dalt del cim hi resten les ruïnes de l'antic castell d'Arraona.

Figura 5. Mapa del Principals elements orogràfics de Sabadell.

Font: elaboració pròpia a partir del mapa topogràfic 1:50000 de l'ICGC.

2.5. Hidrografia

La xarxa hidrogràfica del Vallès Occidental està caracteritzada pel seu cabal escàs, una gran irregularitat i caràcter torrencial, amb fortes crescudes a la primavera i la tardor. Els principals cursos fluvials neixen a les zones muntanyoses de la comarca i formen part de dues conques hidrogràfiques, que divideixen la comarca en dues meitats: la conca del Besòs i la del Llobregat. Enmig de la plana trobem també tota una sèrie de petits torrents, que són al seu torn afluents bé del Ripoll, bé de la riera de Caldes, bé de la riera de les Arenes, o bé del mateix Llobregat al sector situat més a ponent de la comarca.

3. Evolució històrica del barri del Poblenou

3.1. Anàlisi demogràfica

Les dades que proporciona tant l'Ajuntament de Sabadell com l'IDESCAT (Institut d'Estadística de Catalunya) només estan desglossades pels districtes del municipi. No he trobat cap referència de dades per barri. Això fa que no pugui concretar l'anàlisi al barri del Poblenou, sinó que s'hagi d'analitzar el districte al qual pertany: el setè.

Com es pot veure a la Taula 1, el districte 7, on es troba el barri del Poblenou, abasta un 17% de la superfície del terme de Sabadell, però només concentra un 4% de la població total. És el districte amb menys població.

Taula 1. Superfície i població dels districtes de Sabadell

(dades 2017)	Superfície (km2)	Percentatge	Població (hab)	Percentatge	Densitat (Hab/km2)
Districte 1	4,07	10,75	54.169	25,57	13315,23
Districte 2	7,68	20,29	24.682	11,65	3215,14
Districte 3	7,02	18,54	33.022	15,59	4706,34
Districte 4	4,05	10,71	41.207	19,45	10168,54
Districte 5	4,68	12,37	20.083	9,48	4291,15
Districte 6	3,87	10,22	29.870	14,10	7724,33
Districte 7	6,48	17,11	8.805	4,16	1359,74
Sabadell	37,84	100	211.838	100	5598,77

Font: elaboració pròpia a partir de dades oficials de l'Ajuntament de Sabadell

L'any 2019, el districte 7 tenia una població de 8.975 habitants. Al barri del Poblenou actualment hi viuen 1.596 habitants, que representa el 0,87% de la població tota del municipi. L'evolució de la població contemporània ha mostrat una tendència sempre creixent (Figura 6), però en dos períodes de temps hi ha hagut una lleugera disminució de la població, al 2004, del

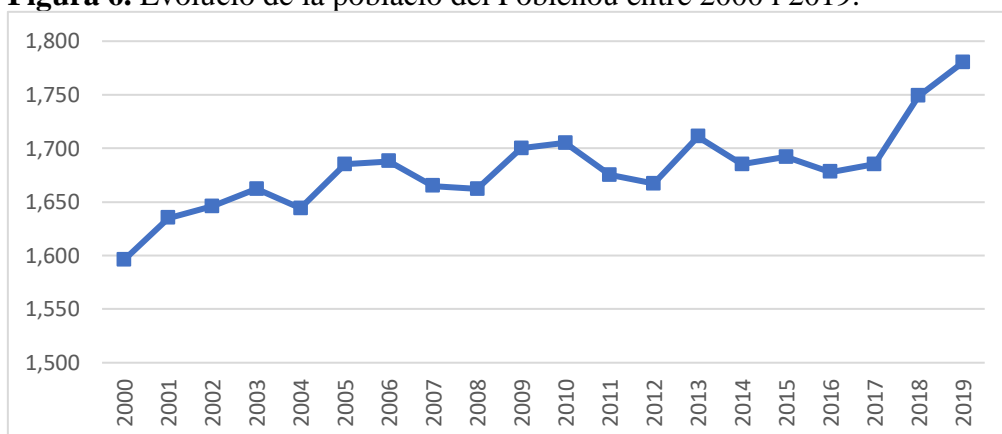
2007 al 2008, del 2011 al 2012 i al 2014. Des de el 2016 la població ha continuat augmentat. Els últims quatre anys el barri ha vist com la seva població ha augmentat un 3%, fet que no succeïa pràcticament des del 2008.

Taula 2. Proporció de població del Poblenou respecte del total de Sabadell.

Año	Poblenou	Sabadell	Percentatge
2000	1.596	183727	0,87
2001	1.635	185170	0,88
2002	1.646	187201	0,88
2003	1.662	191057	0,87
2004	1.644	193338	0,85
2005	1.685	196971	0,86
2006	1.688	200545	0,84
2007	1.665	201712	0,83
2008	1.662	203969	0,81
2009	1.700	206493	0,82
2010	1.705	207338	0,82
2011	1.675	207721	0,81
2012	1.667	207938	0,80
2013	1.711	207649	0,82
2014	1.685	207444	0,81
2015	1.692	207814	0,81
2016	1.678	208246	0,81
2017	1.685	209931	0,80
2018	1.749	211734	0,83
2019	1.780	213644	0,83

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

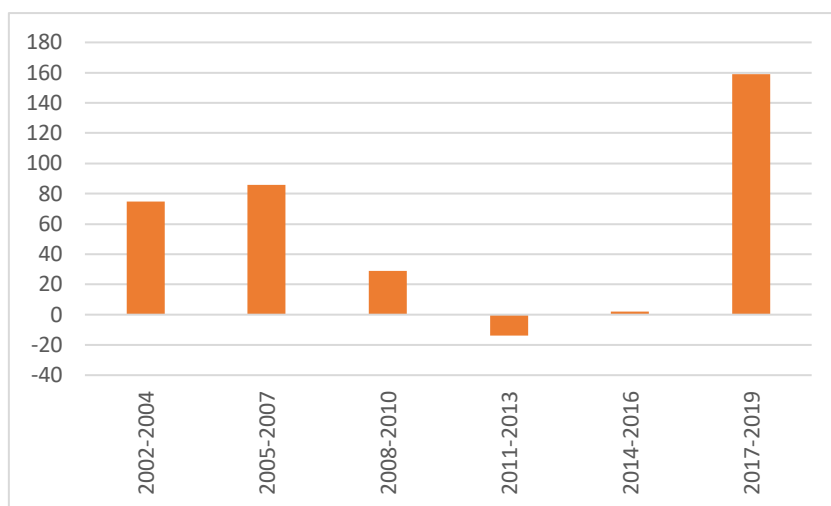
Figura 6. Evolució de la població del Poblenou entre 2000 i 2019.

Font: elaboració pròpia a partir de dades INE.

A la Figura 7 s'hi reflecteix com han estat les evolucions de la població en períodes d'aproximadament 2 anys. S'hi veuen reflectits els períodes on el Poblenou ha guanyat molta població de cop, on hi ha hagut pèrdues de població, que s'identifica amb valors negatius, i on s'ha anat mantenint amb variacions molt lleus.

Figura 7. Variació de la població del Districte 7 entre 2002 i 2019 per períodes trianuals.

Font: elaboració pròpia a partir de dades INE.

De sempre, la major part de la població de Sabadell s'ha concentrat al Districte 1, és a dir, als barris del Centre i l'Eixample, amb un 25,57% de la població de Sabadell. Al Districte 7 amb els anys s'ha anat accentuant una diferència de percentatges de la concentració d'habitants. Mentre que a l'any 2000 hi havia un 3,97% de la població, actualment aquest percentatge es troba al 4,3% (Taula 3), això vol dir que el districte concentra més població.

Taula 3. Proporció de població del Districte 7 respecte del total de Sabadell.

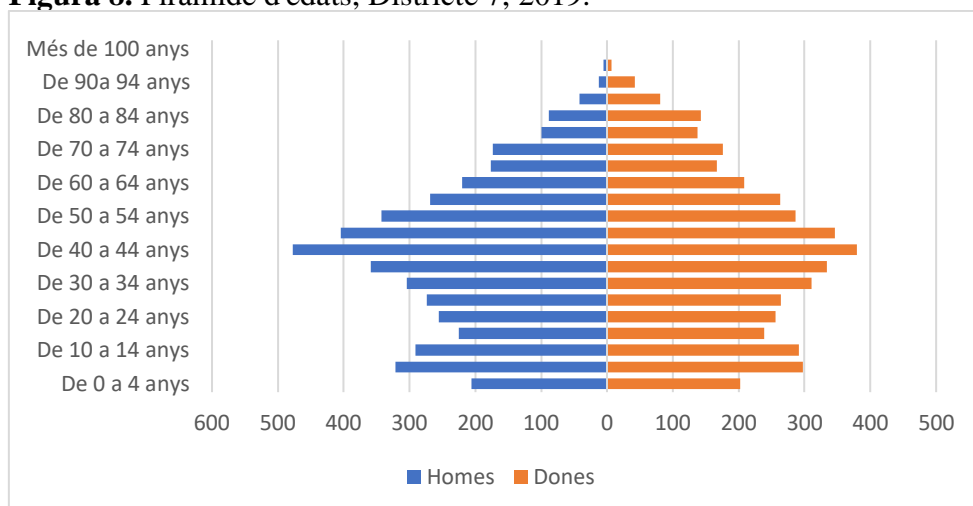
	Districte 7	Sabadell	Percentatge (%)
2000	7294	183727	3,97
2001	7343	185170	3,97
2002	7347	187201	3,92
2003	7401	191057	3,87
2004	7438	193338	3,85
2005	7437	196971	3,78
2006	7924	200545	3,95
2007	8006	201712	3,97
2008	8255	203969	4,05
2009	8629	206493	4,18
2010	8670	207338	4,18

2011	8614	207721	4,15
2012	8579	207938	4,13
2013	8726	207649	4,20
2014	8723	207444	4,20
2015	8706	207814	4,19
2016	8663	208246	4,16
2017	8677	209931	4,13
2018	8803	211734	4,16
2019	8975	213644	4,20

Font: elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

Pel que fa a l'estructura d'edats, el districte 7, on es troba el barri del Poblenou, té un grup de població més nombrós a la franja d'edat dels 40 als 54 anys (Figura 8). Ens trobem doncs amb un barri mitjanament envellit, la qual cosa posa de manifest un increment de la població adolescent i de mitjana edat, mentre que també s'observa una davallada de la població infantil.

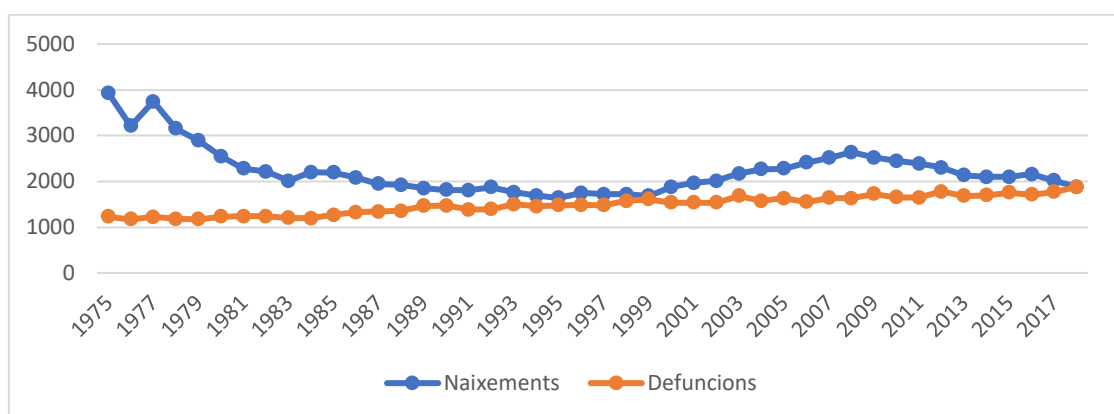
Figura 8. Piràmide d'edats, Districte 7, 2019.

Font: elaboració pròpia a partir de dades oficials de l'Ajuntament de Sabadell

Les dades de l'evolució de naixements i de defuncions del districte 7 no estan disponibles a cap base de dades oficials, així que l'anàlisi de creixement natural es realitza a nivell municipal. El creixement natural, que expressa la diferència entre el nombre de naixements i el nombre de defuncions, ha estat sempre positiu en el municipi de Sabadell. Durant la dècada dels noranta hi va haver una dinàmica molt estàtica, i sempre s'ha mantingut positiva. Des del 2005 fins al 2013 hi ha un augment de naixements, però és just al 2018 quan baixen els naixements i pugen les defuncions i es dona per primer cop en els últims 43 anys un creixement natural negatiu.

Figura 9. Evolució de naixements i defuncions a Sabadell entre 1975 i 2018.

Font: elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

La població estrangera comença a ser significativa al Districte 7 a partir de l'any 2008 (Taula 4). En aquest any, la població estrangera representava el 16,45% del total del Districte 7. Aquest percentatge ha anat augmentant fins arribar a un màxim de 18,23% l'any 2009. Des de llavors ha anat disminuint fins al 12,88% del 2016, que ha significat el valor més baix de immigració al Districte 7. La comunitat estrangera més nombrosa ha estat sempre l'africana, amb al voltant del 60-65% del total d'estrangers del Districte.

Taula 4. Evolució de naixements i defuncions a Sabadell entre 1975 i 2018.

Any	Europa	% Europa	Africa	% Africa	Amèrica	% Amèrica	Àsia	% Àsia	Oceania	TOTAL/D7	TOTAL/SBD	% TOTAL
2019	158	11,59	841	61,70	322	23,62	42	3,08	0	1363	8975	15,19
2018	152	12,23	767	61,71	286	23,01	38	3,06	0	1243	8803	14,12
2017	133	11,34	746	63,60	258	21,99	36	3,07	0	1173	8677	13,52
2016	124	11,11	735	65,86	232	20,79	25	2,24	0	1116	8663	12,88
2015	132	11,68	747	66,11	230	20,35	21	1,86	0	1130	8706	12,98
2014	162	12,73	840	65,99	251	19,72	20	1,57	0	1273	8723	14,59
2013	162	11,93	884	65,10	292	21,50	20	1,47	0	1358	8726	15,56
2012	178	13,08	840	61,72	312	22,92	31	2,28	0	1361	8579	15,86
2011	203	13,73	899	60,83	350	23,68	26	1,76	0	1478	8614	17,16
2010	186	11,83	987	62,79	368	23,41	31	1,97	0	1572	8670	18,13
2009	199	12,65	952	60,52	381	24,22	41	2,61	0	1573	8629	18,23
2008	187	13,77	795	58,54	356	26,22	20	1,47	0	1358	8255	16,45

Font: elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

3.2. Anàlisi social i urbana

L'estructura urbana del Sabadell es caracteritza per una distribució espacial molt comprimida, com a la majoria de les grans ciutats del Vallès, però alguns dels seus barris de la perifèria tenen una distribució més dispersa, com seria el cas del barri del Poblenou. El riu Ripoll ha jugat un important paper en la història de la ciutat. Així, la construcció de Sabadell s'ha articulada en la seva ribera, que creua el terme municipal en sentit nord-sud al llarg de set quilòmetres. El riu separa el nucli principal de Sabadell d'alguns barris que es van formar posteriorment, com és l'exemple de Poblenou.

El barri de Poblenou és un barri històricament recent. Va ser fundat en els últims quaranta anys per famílies que van arribar durant el període d'immigració dels 60 per a treballar a les fàbriques de Sabadell, i en els seus orígens es va caracteritzar pels habitatges unifamiliars d'auto-construcció.

És un barri que està sofrint l'envelliment de la seva població, tant per la baixa natalitat com per la seva poca recepció de nous immigrants. A més, un factor important per a entendre les seves dinàmiques és la baixa existència de llocs d'ocupació en aquest. És un barri on els principals avantatges són la tranquil·litat i l'entorn.

Al barri s'hi troba un principal nucli urbà, on resideix la major part de població, i la resta són petites cases de pròpia construcció disperses per les afores del nucli, normalment aquestes casetes disposen d'horts d'abastiment propi.

En quant a infraestructures de comunicació, el Poblenou al estar separat del nucli urbà de Sabadell, disposa d'una carretera principal que comunica el centre de Sabadell amb el municipi veí de Polinyà. Aquesta carretera (C-635) fa la funció d'unió del barri amb Sabadell. Té un parell de línies d'autobús, de la xarxa de transports urbans de Sabadell (TUS), amb quatre parades dins del propi barri. Hi circulen 3 línies de transport urbà, la Línia 44 (L-44) que fa el recorregut des del barri de Cifuentes, al oest del municipi, fins al barri del Poblenou, al est i la Línia 4 (L-4) comença a la Roureda, al nord-oest, continuant per Can Roqueta, al sud-est, i finalitza el seu recorregut al barri del Poblenou.

Figura 10. Mapa de les línies urbanes que circulen pel barri del Poblenou.

Font: elaboració pròpia amb informació dels Transports Urbans de Sabadell (TUS)

Pel que fa a equipament docents, el barri del Poblenou no disposa de cap llars d'infants. La més propera i que pertanyi al mateix districte és situa al barri veí de Torre Romeu. Té un centre d'educació primària, cap centre de secundària, el més proper es situa al barri de La Serra, i cap centre de formació d'adults, el més proper dels quals es troba al barri de Torre Romeu.

El barri disposa també d'una Centre d'atenció primària, situat al nucli urbà del Poblenou, un club d'avis i un centre cívic que es situa al mateix edifici. El cementiri tan proper, com veurem en el mapa d'usos del sòl, és el cementiri municipal de Sabadell. El centre cívic ofereix un ampli ventall de tallers i cursos com per exemple, tallers de "Majorets", dansa urbana, karate infantil, sevillanes, ioga, "fitness" i "Zumba". També ofereixen classes de repàs per als infants del barri de 6 a 16 anys.

Disposa d'una parròquia, la Parròquia de Sant Jaume, situada al centre del nucli urbà. I el Santuari de la Mare de Déu de la Salut, coneguda popularment com la Salut, es troba a 226 m d'altitud a la serra de Sant Iscle, situada al nord-oest del nucli de població del barri del Poblenou. La Salut és un espai especialment conegut entre els veïns del municipi per ser el lloc on es duu a terme una festa emblemàtica per a la cultura i el folklore sabadellenc: l'Aplec de la Salut. Aquesta festa té més de tres-cents anys d'història, i es considera la festa local per excel·lència, posant al parc de la Salut com a punt clau del patrimoni local. Actualment, l'Aplec inclou activitats de cultura popular, religioses, esportives, visites guiades, activitats familiars, exposicions, concerts, etc.

El Poblenou té la manca d'un mercat municipal i d'un servei de biblioteca, entre d'altres. Com he esmentat anteriorment, els habitatges principals és situen al nucli urbà del barri, la resta són habitatges de construcció pròpia i amb horts d'auto abastiment, o també masos aïllats. Els habitatges principals corresponen a les llars, estan ocupats tot l'any, i són residència habitual. Són habitatges secundaris aquells habitatges familiars ocupats temporalment en caps de setmana, vacances, etc. Són habitatges buits aquells que estan deshabitats, que no vol dir en estat ruïnós. Són habitatges col·lectius aquells destinats a persones que no constitueixen una família, per exemple convents, casernes, presons, residències d'estudiants, hotels, pensions, etc. (Font: IDESCAT).

Al districte 7 casi un 16% del pisos estan buits, sent el quart districte amb el percentatge més alt de pisos buits de Sabadell (Taula 5).

Taula 5. Habitatges en edificis destinats principalment a habitatge per a l'any 2001.

	Habitatges familiars					Total	Habitatges Col.lectius			
	No principals							Percentatges		
2001	Principals	Secundaris	Buits	Altres	Total			Principals	Secundaris	Buits
Districte 7	2327	52	447	4	503	2830	1	82,2	1,8	15,8
Districte 6	10354	76	2171	31	2278	12632	3	82,0	0,6	17,2
Districte 5	6138	13	1547	16	1576	7714	1	79,6	0,2	20,1
Districte 4	10931	1005	1126	28	2159	13090	0	83,5	7,7	8,6
Districte 3	11733	197	1438	21	1656	13389	3	87,6	1,5	10,7
Districte 2	8371	181	1612	34	1827	10198	7	82,1	1,8	15,8
Districte 1	15853	634	3511	180	4325	20178	24	78,6	3,1	17,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

3.3. Anàlisi històrica

El Poblenou, va ser construït entre el torrent de Canyameres i el cementiri entre els anys 1948 i 1958, en comparar la fotografia aèria de 1946 i la de 1957 (Figures 11 i 12) s'aprecia prou bé el sorgiment del barri, a la cantonada inferior esquerra dels fragments apareix el cementiri de Sabadell. seguint el traçat de la carretera de Granollers i adaptant-se a una topografia accidentada. Llavors ja era un barri allunyat i desconnectat del nucli urbà de Sabadell. Les autoritats van intentar controlar l'expansió d'aquest nucli considerant-lo «casc bloquejat» en el Pla General de 1950, encara que l'auto-construcció d'habitatges en aquest va continuar creixent. El bloqueig del barri, fins a finals dels seixanta, suposa la paralització d'algunes edificacions, serveis i equipaments amb els quals l'Ajuntament començava a dotar a la resta de la ciutat.

En els anys cinquanta es nomena als nous alcaldes del barri amb l'objectiu de tenir una presència més activa en els suburbis. En el 1953 Andrés García va ser nomenat alcalde de Poblenou, qui va impulsar la constitució de les associacions de veïns o de «caps de família», amb l'objectiu d'intentar controlar aquest incipient moviment associatiu. És important tenir en compte que les comunitats de suburbis, ja en 1964, representaven el 64% del total de població de Sabadell.

Entre altres iniciatives populars, els veïns van secundar que a nivell de barri es pagués una quota amb cada naixement, i fer caixa comú per a evitar que el desemborsament dels funerals els realitzi la família a nivell particular. En l'actualitat, els costos dels enterraments els cobreix el propi barri.

De la història i els moviments socials de Poblenou, cal ressaltar el Moviment de Dones de 1961, que es va enfrontar a la voluntat de l'Administració Central de Sabadell, la intenció de la qual era dedicar el terreny a la construcció d'habitatges d'alt nivell. Els veïns van mostrar una forta reacció; la construcció dels habitatges es feia de manera clandestina, a les nits, emblanquinant els habitatges per a aparentar que la construcció no s'havia realitzat recentment. L'Ajuntament, en veure l'aparició dels edificis, va enviar un equip per a demolir aquestes construccions il·legals. És

quan les dones del barri es van col·locar davant de les màquines de demolició reclamant els seus drets. Als últims trenta anys l'ajuntament ha intentat reduir les disparitats entre l'espai urbà, ja desenvolupat, de la ciutat de Sabadell i el del barri. Segons les dades de l'Ajuntament, el municipi ha invertit en infraestructura i en transport públic, millorant les condicions en comparació amb els anys vuitanta i noranta.

Cal destacar la consolidació del barri amb la construcció de zones d'aparcament, l'eliminació d'algunes barreres arquitectòniques, la instal·lació d'enllumenat públic, la construcció d'habitatge públic, la remodelació i millora de jocs infantils en l'espai públic, la creació del Centre Cívic i la creació espais verds al voltant dels pisos nous. El nivell de mobilització en les últimes dècades ha disminuït, però no ha desaparegut totalment.

Fa aproximadament vuit anys va tornar a funcionar l'Associació de Veïns. Una de les seves lluites més recents, al 2014, ha estat el manteniment de l'ambulatori, portant als veïns a manifestar-se en ple agost i ocupant l'Ajuntament en senyal de protesta. Per tant, l'Associació de Veïns, si bé petita quant a components, ha liderat les principals lluites del barri. Paral·lelament a aquesta associació, l'actuació de l'AMPA de l'escola primària i la Comissió de Festes són decisives en l'organització d'activitats del barri.

4. Usos del sòl de l'àmbit del Poblenou

4.1. L'ocupació del territori a llarg termini

Figura 11. El Poblenou al 1946

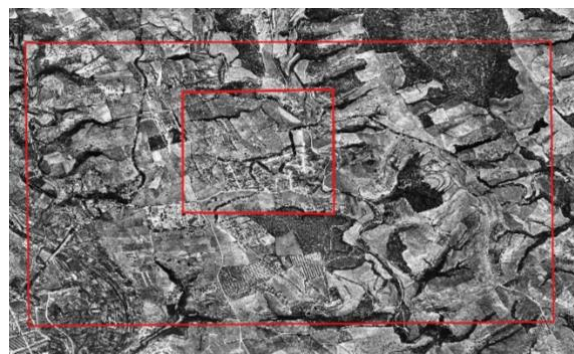

Figura 12. El Poblenou al 1957

Figura 12 : Les fotografies aèries de 1946 i 1956 són testimoni evident del sorgiment del Poblenou a mitjans del segle XX. Noteu el cementiri a la cantonada inferior esquerra.

A la dreta s'assenyala la zona coberta per les fotografies de dalt dintre de l'àmbit del mapa d'usos del sòl (ortofotomapa de 1957).

Font: BetaPortal i Vissir3 de l'ICGC.

Durant la segona meitat del segle XX, el sector del Poblenou experimenta canvis molt importants en els usos del sòl. Una gran part del territori estava format per petits i grans conreus, tant de secà com de regadiu, es començaven a veure els primers habitatges que donaria pas al barri. El cementiri es va construir al 1891, i no va ser fins cent anys després que no es va augmentar la seva capacitat i es va construir una nova part.

De mica en mica els conreus van deixar pas a les indústries i magatzems, i es comencen a veure els primers horts amb habitatges d'auto construcció. Alguns dels masos aïllats que es troben al sector del barri s'amplien amb la finalitat de guanyar terreny per conrear. La massa forestal augmenta en algunes zones. Es pot veure també el Parc de la Salut i la plantació de pi, que fa

augmentar la massa forestal del barri. Apareixen noves vies de comunicació i es millora les que ja existien.

Figura 13. L'àmbit del Poblenou al 2000

Font: Vissir 3 de l'ICGC

En aquest període de temps d'inici dels 2000 continuen apareixent habitatges i horts d'auto-construcció, conjuntament amb noves naus industrials i magatzems. Es veuen més conreus de regadiu i un augment subtil de la massa forestal. Alguns dels masos que van sorgir en anys anteriors es fan més grans i d'altres es troben abandonats.

El cementiri continua augmentant la seva capacitat i es realitzen algunes obres de millora de l'accés. En aquest últim període fins l'actualitat el barri no es noten molts canvis d'urbanització o canvis de sòl significants, però sí que en l'estat actual es pot apreciar millor diversos tipus d'ús de sòl. Aquí, sí que respecte als anys anteriors hi ha més urbanització, sobretot d'equipament i nou habitatge en la part sud de la ciutat. S'aprecia també un augment de vegetació, la massa forestal continua augmentant, en l'àrea nord del cementiri i al parc de la Salut.

Figura 14. L'àmbit del Poblenou 2019

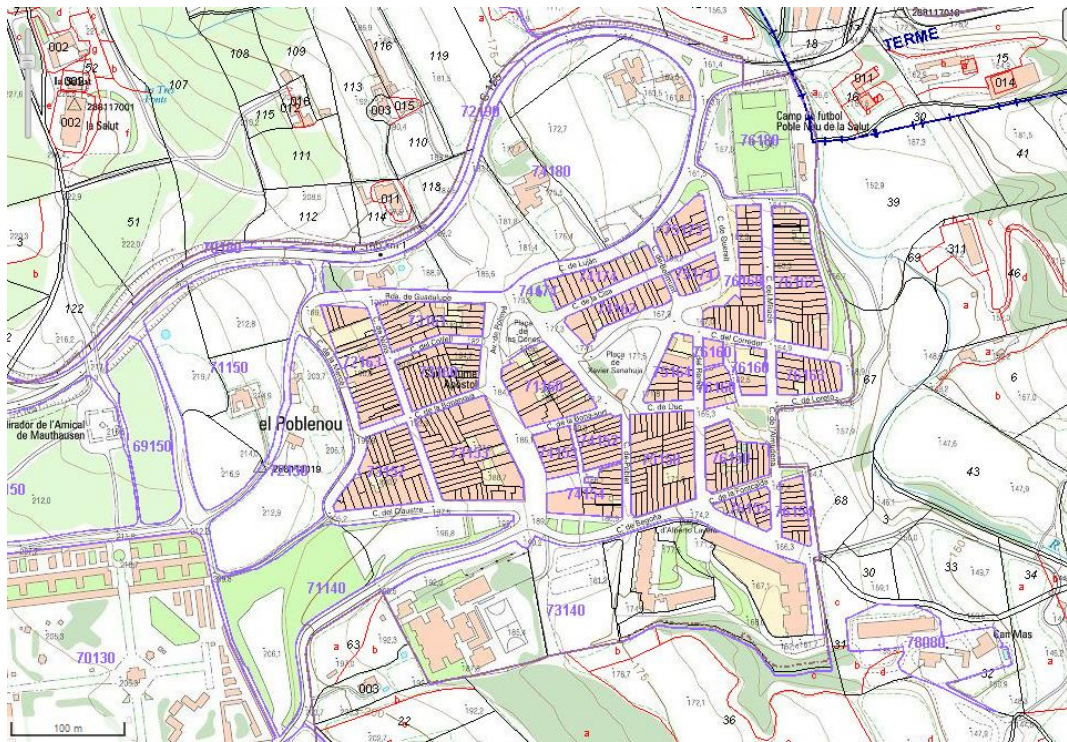
Font: Vissir 3 de l'ICGC

4.2. Anàlisi i classificació dels usos del sòl del barri

Partint de la base que no hi ha una classificació ideal dels usos del sòl, sinó que hi ha diverses perspectives en el procés subjectiu de classificació, perquè la classificació respon a les necessitats de l'usuari, en el nostre estudi les categories dels **usos del sòl** del sector del Poblenou de Sabadell s'han establert d'acord amb **criteris socioeconòmics**, és a dir per la rendibilitat del sòl.

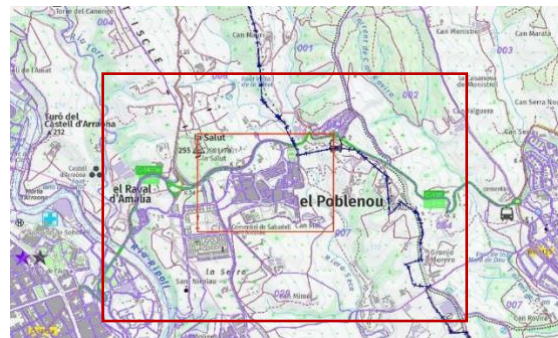
En aquest context introductori, serà bo de recordar algunes alternatives de classificació d'usos del sòl. El cadastre immobiliari és un registre administratiu i fiscal dependent del Ministeri d'Economia i Hisenda en el qual es descriuen els béns immobles rústics, urbans i de característiques especials. La descripció cadastral dels béns immobles continguda en el Cadastre Immobiliari comprèn les seves característiques físiques, econòmiques i jurídiques, entre les quals es troba la localització i la referència cadastral, la superfície, l'ús o destinació, la classe de cultiu o aprofitament, la qualitat de les construccions, la representació gràfica, el valor cadastral i el titular cadastral. En definitiva, en termes d'ús del sòl només ofereix el grau **d'ocupació del sòl construït**.

Figura 15: Mapa parcel·lari del Poblenou

A la dreta s'assenyala la zona coberta pel mapa parcel·lari de dalt dintre de l'àmbit del mapa d'usos del sòl.

Font : Vissir3 de l'ICGC

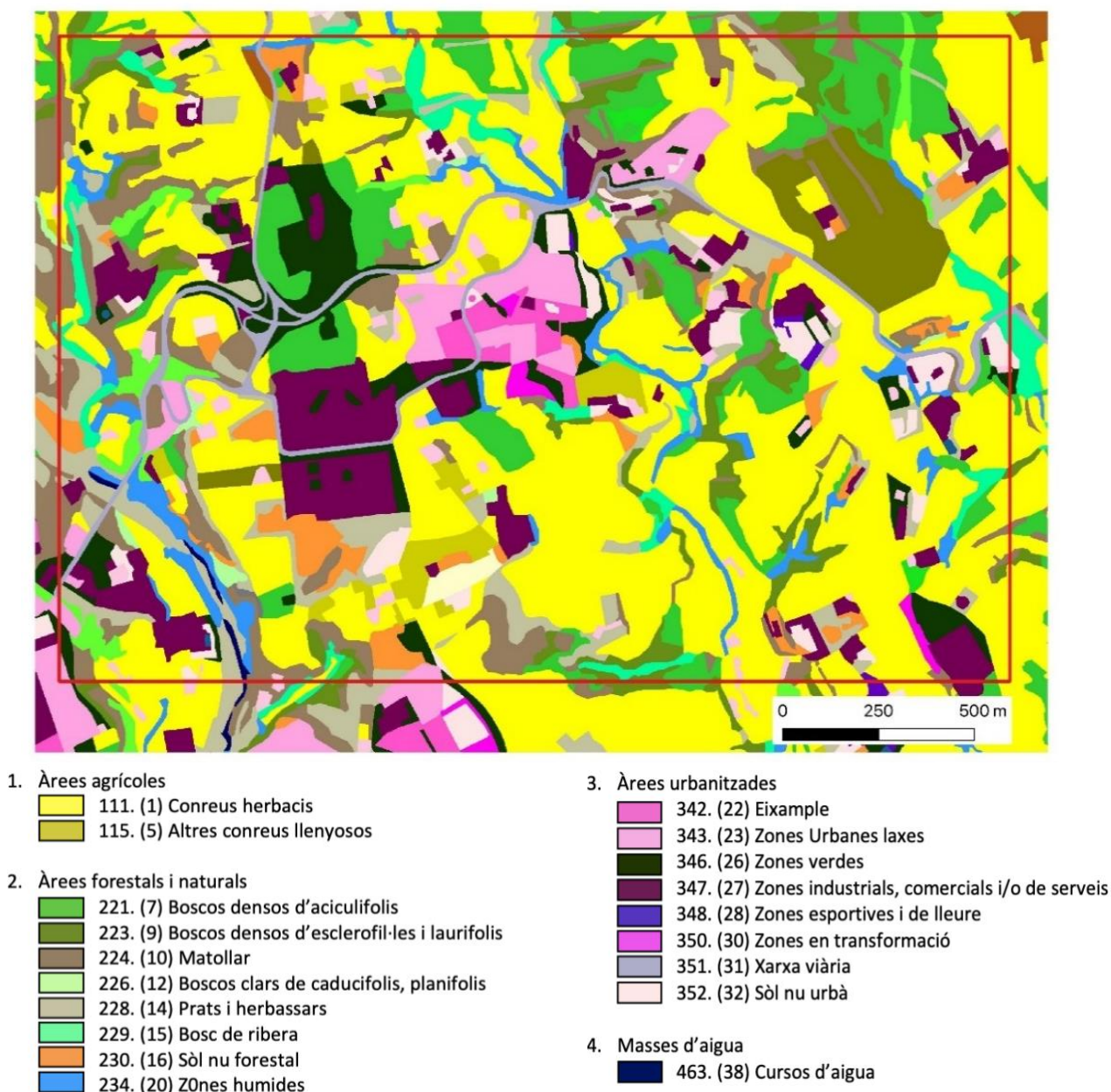

Altres registres d'usos del sòl són els usos normatius proposats pel Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM), que regula l'ordenació dels espais públics (carrers, places, etc.) i de les construccions, habitatge, infraestructures, equipaments públics (escoles, centres de salut...), patrimoni arquitectònic, mobilitat, espais lliures i zones verdes i protecció del medi natural. Classifica les diverses parts del terme municipal en sòl urbà, urbanitzable (apte per a la seva transformació en sòl urbà) i no urbanitzable (que no pot ser urbanitzat i ha de gaudir d'una protecció especial), i estableix els usos i les activitats que es poden dur a terme en cadascun d'ells.

Finalment, cal recordar la disponibilitat del Mapa de cobertes del sòl de Catalunya (MCSC), creat pel Centre de recerca ecològica i aplicacions forestals (CREAF). El mapa de cobertes del sòl és un document cartogràfic que interpreta molt bé les àrees forestals i naturals; la dels espais agrícoles és bastant aprofitable; en canvi, la de les àrees "urbanitzades" (tal com diu el mapa) és un caos conceptual i de criteris classificatoris. Posem per cas i d'entrada: quina és la

diferència entre "casc urbà" i "eixample"? És que l'eixample no és casc urbà? Més que no pas àrees urbanitzades caldria dir-ne "zones construïdes". En tot cas, si es vol aprofitar el mapa de cobertes en el nostre context acadèmic, caldria agrupar les categories en les tres bàsiques del mapa: "construïdes", "agrícoles" i "forestals i naturals".

Figura 16: Mapa Cobertes del Sòl de l'àmbit d'estudi

Font: CREAM i Vissir3 de l'ICGC

Les cobertes creades pel CREAM són molt específiques, es per això que en el nostre cas, es considera necessari per l'estudi detallar més en algunes categories i reclassificar d'altres. Al ser un barri amb un fort component rural, però també urbà, es considera important diferenciar entre

residencial, masos aïllats i conreus. També s'estableix una categoria a part per les zones industrials i magatzems.

Les catorze categories d'usos del sòl socioeconòmics són les següents:

Bosc i bosquines	Industrial i magatzem condicionat
Matollars, prats i herbassars	Magatzem no condicionat
Improductiu natural	Residencial plurifamiliar
Conreus de secà	Residencial unifamiliar
Conreus de regadiu i planters	Sòl comercial
Masos aïllats	Zones de serveis i equipaments
Vies de comunicació	Vacant urbà

A continuació es detalla què inclou cada categoria i quina és la seva superfície:

Bosc i bosquines:

Es distingeix per ser una formació vegetal on predominen els arbres, inclou bosc clar i densos, de ribera, i no de ribera. No es creu necessari diferenciar entre ells, ja que la distinció mitjançant ortofotografies en molts casos és difícil. Les zones més boscoses es situen al nord de l'àrea delimitada. A l'àrea d'estudi és la segona superfície més gran amb 121, 51 hectàrees, que representa quasi el 27% de la superfície total.

Matollars, prats i herbassars:

Un matollar és una comunitat vegetal caracteritzada per una vegetació dominada per arbustos, mates i, sovint, herbes. Els prats són unes formacions vegetals formades només per plantes herbàcies, o sigui, una comunitat vegetal formada només per herba, un prat pot ser natural o espontani, o bé artificial, que han estat sembrats per l'home. I els herbassars són les comunitats integrades per plantes herbàcies altes i de fulla gran. Estan molt distribuïdes per l'àrea d'estudi, però normalment els podem trobar a prop de les zones de bosc i bosquines. A l'àrea ocupen una superfície de 35,16 hectàrees que signifiquen un 8% del total.

Improductiu natural:

Terrenys desproveïts de vegetació als llits dels rius, a les vores d'embassaments i llacs, en general, terrenys desproveïts de vegetació com a resultat d'una forta erosió. I roquissars, és una àrea constituïda per roques i, per extensió, qualsevol zona on apareix una unitat litològica

particular. En el nostre cas només hi trobem aquesta superfície en tot el recorregut de la llera del rei Ripoll, a la part sud-oest de la delimitació. A l'àrea ocupen una superfície de 5,06 hectàrees que signifiquen un 1,12% del total.

Conreus de secà:

És aquella agricultura en què no es fa aportació d'aigua per l'home, utilitzant només la que prové de la pluja directament damunt el cultiu, inclou terrenys sembrats, i conreus abandonats. A la zona delimitada aquesta superfície es reparteix uniformement per tot el territori, i ocupa 144,44 hectàrees sent així la superfície més gran de tota l'àrea, que representa el 32% del total.

Conreus de regadiu i planters:

Es aquella agricultura que rep aigua d'aportacions hídriques o de l'aigua de la pluja. A l'àrea d'estudi hi trobem poca superfície de conreus de regadiu, però la majoria es concentra en un punt concret al nord-est de la delimitació. Amb 18,38 hectàrees en total representen el 4%.

Masos aïllats:

És un format d'explotació agrícola, s'ha de distingir que el mas és el conjunt de casa, terres de conreu i boscos dedicats a l'activitat agrària. A la zona hi trobem un total de 5 masos que ocupen un territori de quasi 7 hectàrees, i representen el 1,52% de l'àrea total.

Vies de comunicació:

Les vies de comunicació són els carrers, les avingudes, les carreteres, les autovies, els ponts i els túnels, infraestructures que permeten que determinats transports circulin. S'han inclòs infraestructures amb amplada superior a 10 metres i longitud mínima de 50 metres, nivell de detall suficient per a ser dibuixats i percebuts en cartografia a escala 1:5.000. En aquest cas hi trobem una carretera principal que creua d'oest a est amb 3 desviacions, un cap al nord i dues cap al sud, un d'elles és l'accés al cementiri municipal de Sabadell. Les vies de comunicació ocupen un total de 26 hectàrees, el que representa un 5,75% del total.

Industrial i magatzem condicionat:

Tipus de sòl que permet la instal·lació d'activitats econòmiques, tant industrials com del sector terciari. Inclou magatzems condicionats. En aquesta categoria sobretot hi trobem indústries repartides per la part est, amb un total de 22,34 hectàrees que conformen el 5% del total.

Magatzem no condicionat:

Espai d'ús temporal o d'ús no regulat on s'emmagatzemen materials, productes o objectes els quals generalment no disposen de cap cobert o nau. En la majoria dels casos no compten amb cap tanca i el material emmagatzemat sol ser particular de poc valor o restes de construccions parades. A l'àrea d'estudi hi trobem 8,66 hectàrees de magatzems no condicionats, que representen el 2% de la superfície total.

Residencial plurifamiliar:

Cada unitat parcel·lària edificada amb més d'un habitatge agrupat, en diversos estatges i amb accés comú. A l'àrea d'estudi hi trobem un nucli de residències plurifamiliars molt important en la zona, el barri del Poblenou de Sabadell. Aquest nucli ocupa 7,38 hectàrees de terreny, que representen el 1,63% del total.

Residencial unifamiliar:

És una edificació desenvolupada per a ser ocupada íntegrament per una sola família, hi inclou habitatge i complements com el garatge, la piscina, el jardí, l'hort, etc. Hi podem trobar dos grans nuclis de residències unifamiliars, un al sud on la majoria son cases d'auto construcció i un altre a la part nord-est de la zona delimitada, aquest últim pertany al terme municipal de Polinyà. Les zones residencials unifamiliars ocupen 13,34 hectàrees, que signifiquen el 3% del total.

Sòl comercial:

S'identifica quan en una superfície hi té lloc una activitat comercial en establiments de grans dimensions. En aquesta àrea hi trobem dues grans superfícies comercials a la part est de la delimitació, que ocupen un total de 5 hectàrees, un 1% del total.

Zones de serveis i equipaments:

És l'ús que correspon als edificis o part d'aquells que es destinen a proveir als ciutadans la seva educació, cultura, salut, benestar, així com a dotar els serveis propis de la ciutat, com per exemple l'església, l'ajuntament, el camp de futbol o les zones verdes equipades. En aquest cas hi trobem els equipaments distribuïts al centre de l'àrea delimitada, just on es troba el principal nucli de població, el barri del Poblenou. Ocupen en total 17,4 hectàrees, que representen quasi un 4% de la superfície total. Cal remarcar que la presència del cementiri de Sabadell, infla fora mesura la superfície d'aquesta categoria.

Vacant urbà:

Aquell sòl que es troba lliure d'edificació, voltada, ni que sigui parcialment, per infraestructures viàries. No s'han de confondre amb matollars de conreus abandonats, voltats de terrenys agraris i forestals. En l'àrea d'estudi trobem poques superfícies amb aquesta descripció, un total de 16,28 hectàrees que representen un 3,6% de la superfície total.

4.3. El mapa d'usos del sòl : resultat

Figura 17: Mapa d'usos del sòl del barri i rodalies del Poblenou

Font: elaboració pròpia

El procés de digitalització pel qual s'ha obtingut el mapa de la Figura 16, amb la Taula 5 associada, s'ha basat en utilitzar el mapa topogràfic a com a base i l'ortofotografia com a guia a l'hora de distribuir els usos del sòl.

Primer es va realitzar un esbós sobre el mateix mapa topogràfic delimitant i atribuint un codi numèric a cada coberta, sempre amb ajuda de l'ortofotografia. Un cop finalitzat l'esbós s'ha procedit a la digitalització mitjançant el programa QGIS, on s'ha atribuït un color a cada coberta per poder-les distingir a simple vista. Amb la digitalització també he aprofitat per calcular les hectàrees que ocupen cada coberta i així poder generar una taula on s'indica el percentatge que ocupa en l'àrea delimitada.

Taula 6: Taula resum de la superfície de cada ús del sòl.

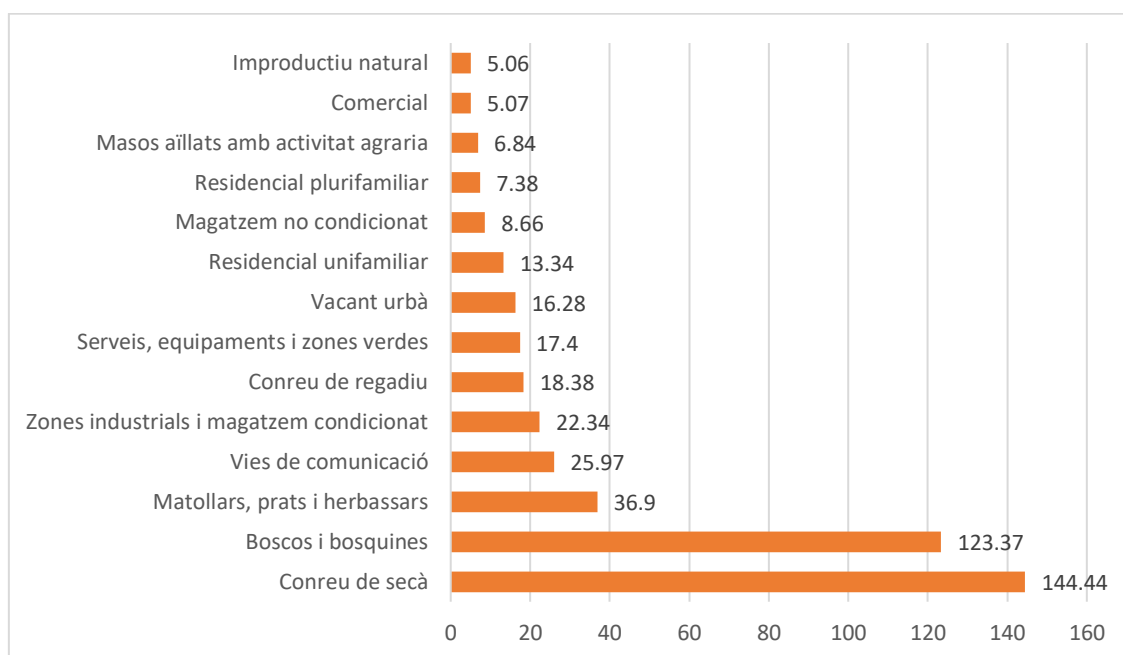
CATEGORIA	HECTÀREES	%		HECTÀREES	%
Bosc i bosquines	123,37	27,33	Sòl forestal	165,33	36,62
Matollars, prats i herbassars	36,9	8,17			
Improductiu natural	5,06	1,12			
Conreu de secà	144,44	32,00	Sòl agrícola	162,82	36,07
Conreu de regadiu	18,38	4,07			
Serveis, equipaments i zones verdes	17,4	3,85	Sòl urbà	123,28	27,31
Masos aïllats amb activitat agrària	6,84	1,52			
Residencial plurifamiliar	7,38	1,63			
Residencial unifamiliar	13,34	2,96			
Zones industrials i magatzem condicionat	22,34	4,95			
Vies de comunicació	25,97	5,75			
Vacant urbà	16,28	3,61			
Comercial	5,07	1,12			
Magatzem no condicionat	8,66	1,92			
	451,43	100		451,43	100

Font: elaboració pròpia

A partir de la taula de les hectàrees de cada coberta (Taula 5 6) es pot veure que a l'àrea delimitada té un fort caràcter agrícola i forestal, amb unes 162 i 165 hectàrees respectivament, tot i que el sòl urbà hi té una extensió no massa més petita, amb unes 123 hectàrees.

La coberta amb més superfície són el conreus de secà amb unes 144 hectàrees, que representen el 32% del total, seguida pel bosc i bosquines amb unes 123 hectàrees. I la coberta amb menys superfície és l'improductiu natural amb unes 5 hectàrees que representen el 1% del total.

Figura 18: Histograma superfícies de cada ús del sòl.

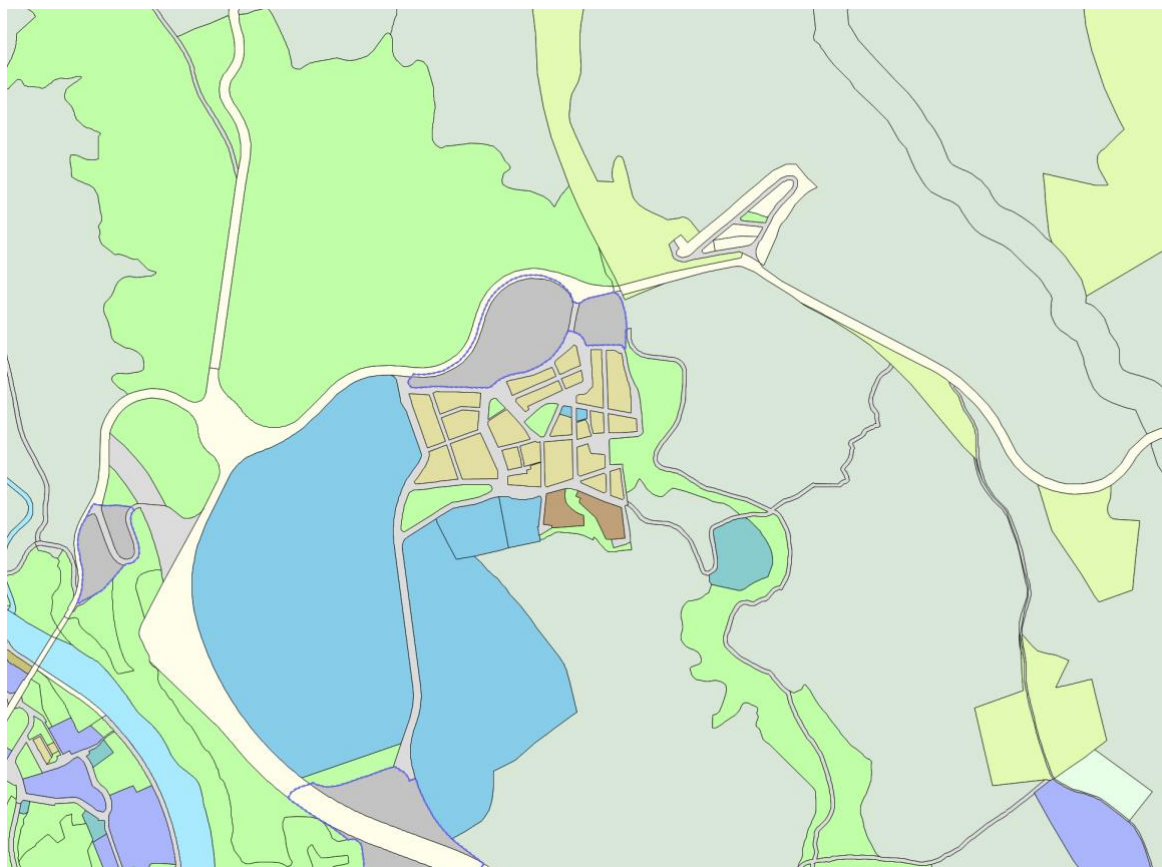

Font: elaboració pròpia

5. Usos del sòl i usos normatius : una visió comparativa

Els usos normatius del barri del Poblenou es basen en el desenvolupament del Pla General, i per això, a fi de complementar i desenvolupar l'ordenació establerta per les determinacions del Pla General han d'elaborar-se, segons la legislació urbanística vigent, programes d'actuació urbanística, plans parcials, plans especials i estudis de detall. El Pla General preveu dues Àrees de Protecció viària i paisatgística: Àrea de protecció viària i paisatgística del Quart Cinturó i l'àrea de protecció viària i paisatgística de la Ronda Est.

Figura 19: Mapa d'usos normatius del Poblenou

LLEGENDA

SISTEMES:

VIARI – EIX ESTRUCTURANT

VIARI

HIDROGRÀFIC

ESPAI LLIURE, ZONES VERDES

EQUIPAMENTS

SERVEI TÈCNIC I AMBIENTAL

SÒL URBÀ:

RESIDENCIAL PLURIFAMILIAR

RESIDENCIAL UNIFAMILIAR

ORDENACIÓ OBERTA

INDUSTRIAL

TRANSFORMACIÓ

ZONA DE PROTECCIÓ DE VALOR AGRARI

ZONA DE PROTECCIÓ DE VALOR RÚSTIC

Font: MUC (Mapa Urbanístic de Catalunya)

El barri de Poblenou és un barri on la classificació del sòl és majoritàriament sòl urbà, sòls ja consolidats per l'edificació i dotats de tots els serveis urbanístics, per tant es tracta de zones generals. Com es pot observar en relació a la qualificació del sòl de Poblenou, es pot distingir l'ús principal de cases agrupades i equipaments. En canvi podem veure als usos del sòl com alguns equipaments, com l'esportiu, està en desús.

El sistema d'espais lliures, concretament al parc periurbà de la Salut, comprèn aquells sòls que estructurin una xarxa d'espais forestals, agrícoles, de valor ecològic-paisatgístic i àrees verdes, per a recuperar la seva continuïtat i permetre una millor integració del medi natural amb les zones urbanitzades de la ciutat.

Com es pot observar al mapa d'usos del sòl, tot l'entorn del santuari de la Salut és una gran zona verda amb una gran massa forestal que s'integra perfectament en l'entorn.

Els espais lliures tenen unes funcions determinades, aquestes es poden diferenciar en: mediambiental, com a espais oberts estratègics dins dels continus urbanitzats, aquests espais, definits pels seus valors ambientals i paisatgístics, garanteixen a diferents nivells la vinculació entre els corredors ecològics del territori. En segon lloc, trobem una funció cultural, definida pel caràcter de patrimoni històric i pedagògic respecte a la intervenció de l'home en la transformació i la utilització dels recursos naturals, la recerca tecnològica per a la millora d'aquests recursos i la intervenció urbanística per a la determinació de la imatge final de la ciutat i del seu entorn rural.

El parc de la Salut està definit com una àrea que comprèn els sòls pròxims a l'àrea urbana, respecte dels quals l'administració pública intervindrà activament per a garantir i promocionar les seves funcions mediambientals, d'esplai, repòs, esbarjo i oci per als ciutadans a partir de la conservació i la regeneració de la massa arbòria existent o de la seva ampliació en dimensió important. La titularitat, del parc és en aquest cas pública i l'ús dominant: és el forestal i d'oci.

6. Conclusions

Per concloure, hem pogut veure que el barri de Poblenou és un barri històricament recent i la seva evolució ha sigut molt ràpida en els primers 40 anys. El barri en els seus orígens es va caracteritzar pels habitatges d'auto-construcció. El Poblenou és un barri d'una forta identitat, però amb algunes mancances que podrien estar afectant el manteniment del mateix per a les generacions futures, com per exemple la falta d'alternatives d'oci per a la població jove i baix nivell de participació en l'organització d'activitats del barri.

És un barri que està sofrint l'envelliment de la seva població, tant per la baixa natalitat com per la seva poca recepció de nous immigrants. A més, un factor important per a entendre les seves dinàmiques és la baixa existència de llocs d'ocupació en aquest, com hem pogut veure a l'hora d'identificar la poca superfície comercial que hi ha. És un barri els principals avantatges del qual són la tranquil·litat i l'entorn.

Cal destacar la importància de la mobilitat del municipi respecte a la resta de municipis del Vallés i de la zona metropolitana de Barcelona. És una realitat urbana on les quotidianitats dels individus amplien la seva zona d'acció i la mobilitat es converteix en una variable clau a l'hora d'estudiar les dinàmiques del territori. En concret, segons les observacions, la mobilitat també es

constitueix com un factor clau a l'hora d'analitzar la relació del barri de Poblenou amb el nucli central de Sabadell per l'aïllament del primer respecte al segon.

Existeix una relació activa entre el barri de Poblenou i el Parc de la Salut. Respecte a la interacció d'altres barris de Sabadell, hi ha un gran desconeixement respecte al barri que no es dona respecte al parc. La Salut és una àrea molt atractiva per a activitats de diferents característiques per a tot el municipi, que a més ofereix al barri un important element patrimonial a menys de cinc minuts a peu.

7. Bibliografia

- Jaume Puig. (1970). *“El procés de formació de la ciutat de Sabadell. Sabadell”*: Impremta Escola.
- Mestre, O & Serracant, M. (2013). *“De la ciutat expansiva a la ciutat expectant. Sabadell”*: Fundació Bosch i Cardellach.
- Larrosa, M. (1986). *“La urbanització de la ciutat industrial, Sabadell 1845 - 1900. Sabadell”*: Delegació de Sabadell del Col·legi de doctors i llicenciats.
- Bracons, G. (1993). *“Urbanisme a Sabadell en els anys 40 i 50. Sabadell”*: Fundació Bosch y Cardellach.
- Turó del Castell d'Arraona. (s. f.). En *Wikipedia*. Recuperat 20 de mayo de 2020, de https://ca.wikipedia.org/wiki/Tur%C3%B3_del_Castell_d%27Arraona
- *Conèixer el Vallès Occidental*. (s. f.). (1). Recuperat de http://www.ccvoc.cat/fitxer/379/cap_tol_1.pdf
- *Resums Meteorològics per Estació*. (2018). Recuperat de <https://static-m.meteo.cat/wordpressweb/wp-content/uploads/2019/04/04104719/EMResums2018.pdf>
- *Màster Oficial en Estudis Territorials i de la Població*. (2016). Recuperat de https://ddd.uab.cat/pub/worppap/2016/147172/Sabadell_2050_UAB.pdf
- Burriel, J. A., Ibáñez, J. J., & Pons, X. (2002). El Mapa de cobertes del sòl de Catalunya: eina per a la gestió i la planificació territorial. Recuperat 27 de maig de 2010, de <https://parcs.diba.cat/documents/75109/ae1723a-8cb3-4e21-ab73-fceae28d49e2>
- Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya: característiques. (2009). Recuperaat 25 de mayo de 2020, de <https://www.creaf.uab.es/mcsc/descriptiu.htm#llegenda>
- *Ocupación del Suelo*. (2020). Recuperat de <https://www.ign.es/web/resources/docs/IGNCnig/OBS-Ocupacion-Suelo.pdf>
- Llornet Llop Pastor, Arquitectes. (2009, febrer). *Pla director urbanístic de les àrees residencials estratègiques del vallès occidental* (1). Recuperaat de <http://ptop.gencat.net/rpucportal/AppJava/cercaExpedient.do?reqCode=veureDocument&codintExp=242808&fromPage=load>
- Departament de territori i sostenibilitat de Catalunya. (2011, maig). Mapa urbanístic de Catalunya. Recuperat abril de 2020, de <http://dtes.gencat.cat/muc-visor/AppJava/home.do>
- Demografia de Sabadell. (2020, abril). Recuperat maig de 2020, de <https://www.foro-ciudad.com/barcelona/sabadell/habitantes.html#EvolucionGrafico>
- INE. Instituto Nacional de Estadística. (2020). Recuperat maig de 2020, de <https://www.ine.es/index.htm>
- Idescat. El municipi en xifres. Sabadell. (2020). Recuperat abril de 2020, de <https://www.idescat.cat/emex/?id=081878>

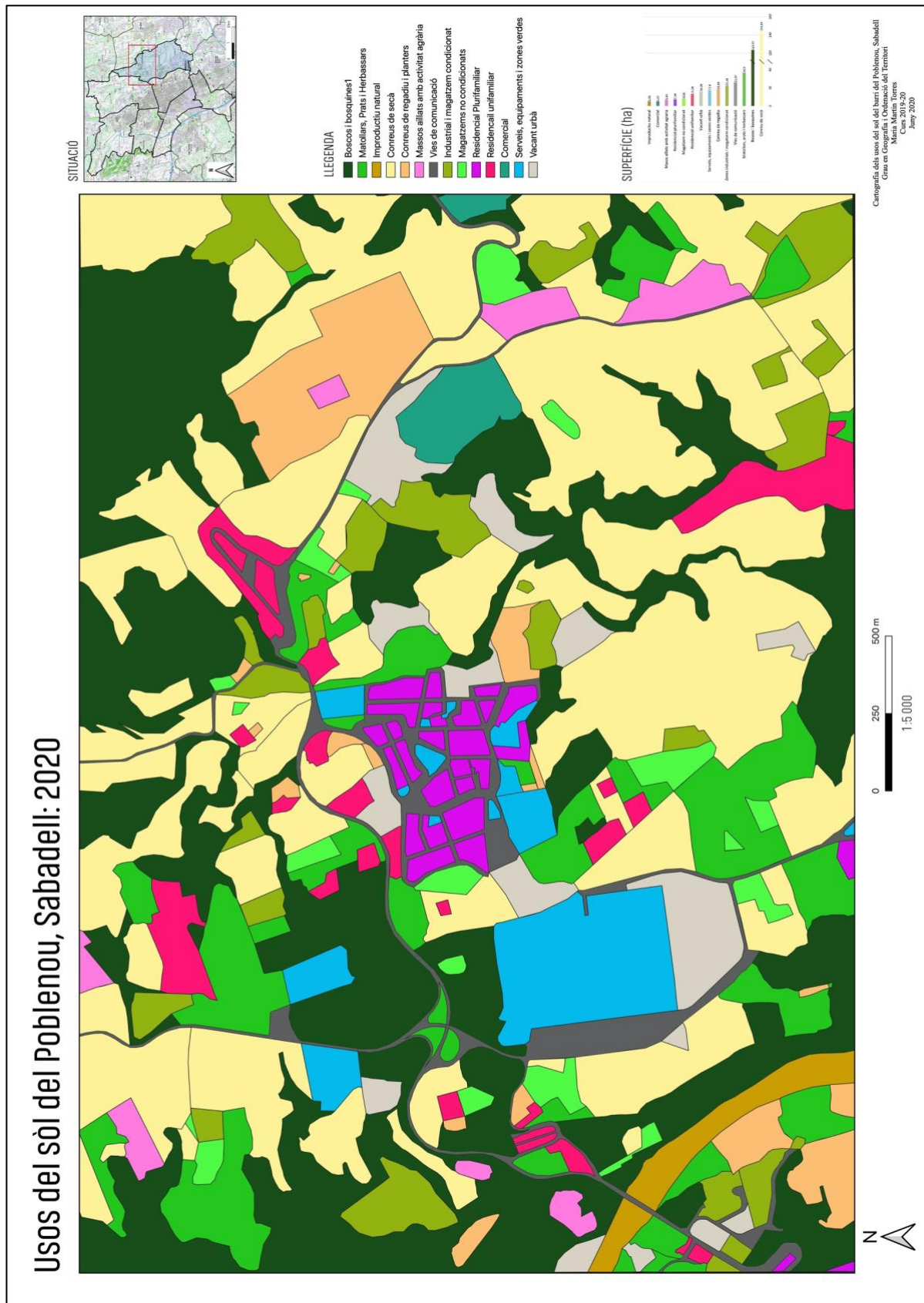
- Població per districtes. (2018). Recuperat maig de 2020, de http://opendata.sabadell.cat/ca/?option=com_content&view=article&id=11497&Itemid=313

Índex de figures i taules

Figura 1. L'àmbit d'estudi	6
Figura 2. Divisió en districtes de Sabadell	8
Figura 3. Climograma de Sabadell i gràfic de temperatures màximes (TXm) i mínimes (TNm) mitjanes per cada mes del 2018 (PPT: precipitació total)	9
Figura 4. Mapa geològic del rodal de Sabadell	9
Figura 5. Principals elements orogràfics de Sabadell	10
Figura 6. Evolució de la població del Poblenou entre 2000 i 2019	12
Figura 7. Variació de la població del Districte 7 entre 2002 i 2019 trianuals	13
Figura 8. Piràmide d'edats, Districte 7, 2019	14
Figura 9. Evolució de naixements i defuncions a Sabadell entre 1975 i 2018	15
Figura 10. Mapa de les línies urbanes que circulen pel barri del Poblenou	16
Figura 11. El Poblenou al 1946	20
Figura 12. El Poblenou al 1957	20
Figura 13. L'àmbit del Poblenou al 2000	21
Figura 14. L'àmbit del Poblenou 2019	22
Figura 15: Mapa parcel·lari del Poblenou	23
Figura 16: Mapa Cobertes del Sòl de l'àmbit d'estudi	24
Figura 17: Mapa d'usos del sòl del barri i rodalies del Poblenou	28
Figura 18: Histograma superfícies de cada ús del sòl	30
Figura 19: Mapa d'usos normatius del Poblenou	31
Taula 1. Superfície i població dels districtes de Sabadell	11
Taula 2. Proporció de població del Poblenou respecte del total de Sabadell	12
Taula 3. Proporció de població del Districte 7 respecte del total de Sabadell	13
Taula 4. Evolució de naixements i defuncions a Sabadell entre 1975 i 2018	15
Taula 5. Habitatges en edificis destinats principalment a habitatge per a l'any 2001	18
Taula 6. Taula resum de la superfície de cada ús del sòl	29

8. Annex

Mapa d'usos del sòl del Poblenou, Sabadell: 2020

Nota : miniatura del mapa resultant; és disposa d'un arxiu de dimensions DIN A2 (420 x 594 mm) a escala 1:5000.